

“Educație pentru sănătate”

Studiu realizat în cadrul proiectului

“Pubertatea și adolescența”

co-finanțat de Fundația Telus International Romania

Aprilie 2019

“Educație pentru sănătate”

Studiu realizat în cadrul proiectului

“Pubertatea și adolescența”

co-finanțat de Fundația Telus International Romania

Echipa de proiect

Dr. Mateoc Gabriela – medic de medicină generală, competență în planificare familială și contracepție

Laura Istrate – lucrător de tineret, specialist PR

Cuprins

1. INTRO	4
2. Despre Fundația Telus Internațional România	4
3. Context	5
4. Metodologie	6
5. Analiza rezultatelor	6
5.1. Chestionar	6
5.2. Focus grup	26
6. Anexe	28

1. INTRO

În perioada ianuarie - aprilie 2019, Fundația Agapedia România a implementat proiectul "Pubertatea și adolescența" dedicat tinerilor adolescenți din Județul Brașov. Inițiativa a vizat prevenirea abandonului școlar cauzat de sarcini nedorite prin educație sexuală și încurajarea unui comportament responsabil.

În cadrul proiectului au fost organizate 14 sesiuni de informare interactive, în 7 licee din județul Brașov, la care au participat 520 de tineri. Aceștia au participat la discuții despre adolescență, valorile personale și noțiuni din sfera educației sexuale. La sesiuni a participat o echipă formată dintr-un lucrător de tineret și un medic specializat în planificare familială.

În cadrul sesiunilor de informare a fost distribuită broșura "Alege pentru tine", material în care se prezintă câteva recomandări despre prietenie, analizarea comportamentului, alegerea celor mai corecte decizii privind relațiile sexuale, sfaturi utile pentru evitarea situațiilor de risc.

Interacțiunea cu elevii a presupus și aplicarea unui număr de 375 de chestionare care stau la baza acestei cercetări, având ca temă educația sexuală, dar și contextul de viață al elevilor (adolescența, valorile personale, pasiuni, planuri de viitor). Pentru a lărgi sfera cercetării a fost realizat un focus grup pentru a discuta cum se poate implica școala în prevenirea sarcinilor nedorite din rândul adolescentelor.

Concluziile preliminare ale studiului au fost prezentate în luna aprilie în cadrul unei mese rotunde la care au participat 30 de persoane.

Proiectul "Pubertatea și adolescența" a fost co-finanțat de către Fundația TELUS International Romania cu suma de 4.333 dolari.

2. Despre Fundația Telus International Romania

Fundația TELUS International Romania este o inițiativă de responsabilitate socială prin care se distribuie anual 100.000 de dolari către organizațiile non-profit din România.

Misiunea Fundației este de a selecta cele mai potrivite cereri de finanțare din partea ONG-urilor locale și de a acorda finanțare celor care demonstrează că vor avea impact asupra problemelor care afectează comunitatea locală. Sunt finanțate proiecte orientate către sănătate, educație și mediu dedicate tinerilor sau familiilor.

Obiectivul Fundației este să susțină ONG-uri mici și medii care sunt implicate activ în comunitatea locală și cunosc foarte bine nevoile beneficiarilor, astfel sunt aprobate proiecte de maxim 5.000 de dolari și două proiecte de maxim 10.000 de dolari pe an.

TELUS Internațional Europe este un furnizor de soluții multilingve de customer experience în mediul digital, dedicate proceselor de afaceri și activează pe piața din România din anul 2004.

Cei peste 6.000 de angajați în cele șase locații din București, Craiova, Sofia și Plovdiv oferă soluții de suport clienți, suport IT și servicii inovatoare în mai mult de 40 de limbi.

TELUS International Europe face parte din familia TELUS International care se concentrează pe conexiune și inovație umană pentru a oferi servicii excepționale de relații cu clienții și consultanță digitală Next-Gen.

3. Context

Conform EUROSTAT România este pe primul loc în Europa în ceea ce privește numărul de nașteri și avorturi la fetele sub 18 ani, potrivit World Vision România. De asemenea, statisticile Eurostat relevă că România este pe primul loc, cu 12,3%, la femeile aflate la prima naștere care sunt minore.

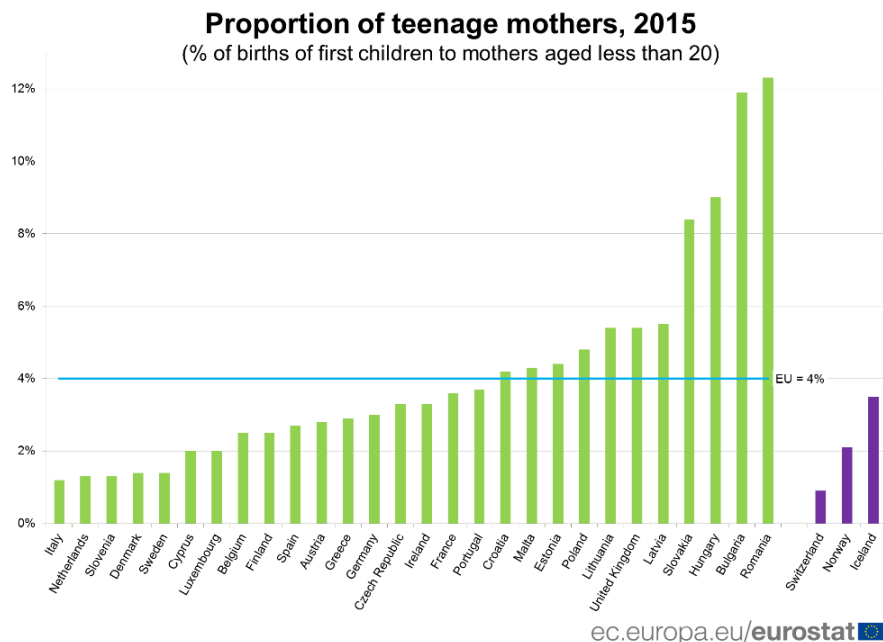
România este urmată îndeaproape de Bulgaria (11,9%). Pe următoarele locuri se află: Ungaria (9%), Slovacia (8,4%), Letonia (5,5%), Lituania și Marea Britanie (ambele cu 5,4%) și Polonia (4,8%).

Fenomenul sarcinilor la adolescente și minore nu este o noutate în România, problema aceasta înregistrându-se în țara noastră de mai bine de un deceniu. Organizații nonguvernamentale au atras atenția în repetate rânduri asupra procentului ridicat de mame minore din țara noastră și spun că multe provin din rândul minorității rome, în cadrul căreia sunt răspândite căsătoriile între minori. Însă, specialiștii spun că fenomenul nu apare doar în mediul rural, ci și în mediul urban.¹

Această situație a determinat Comitetul ONU pentru drepturile economice, sociale și culturale să atragă atenția Guvernului României că a devenit urgentă adoptarea unei strategii naționale pentru a asigura accesul la educație sexuală și consiliere privind sănătatea reproductivă pentru tinerele și adolescentele din țară.

Încă din 2007 Fundația Agapedia a inițiat un program care să prevină abandonul copiilor prin sarcini nedorite.

Această conjunctură a determinat echipa Agapedia să inițieze proiectul “Pubertate și Adolescență”.

¹ <https://vestea.net/raport-devastator-copilariei-furate-miresele-copii-copiii-au-copii/>

4. Metodologie

Studiul nostru are o metodologie simplificată rezultată din discuțiile cu echipa Agapedia și are la bază următoarele elemente:

- Un chestionar, elaborat de echipa de proiect, care a fost aplicat în cadrul sesiunilor de informare organizate în cadrul proiectului la care au participat 375 de elevi;
- Un focus grup având ca temă educația sexuală în școli.

Școli participante:

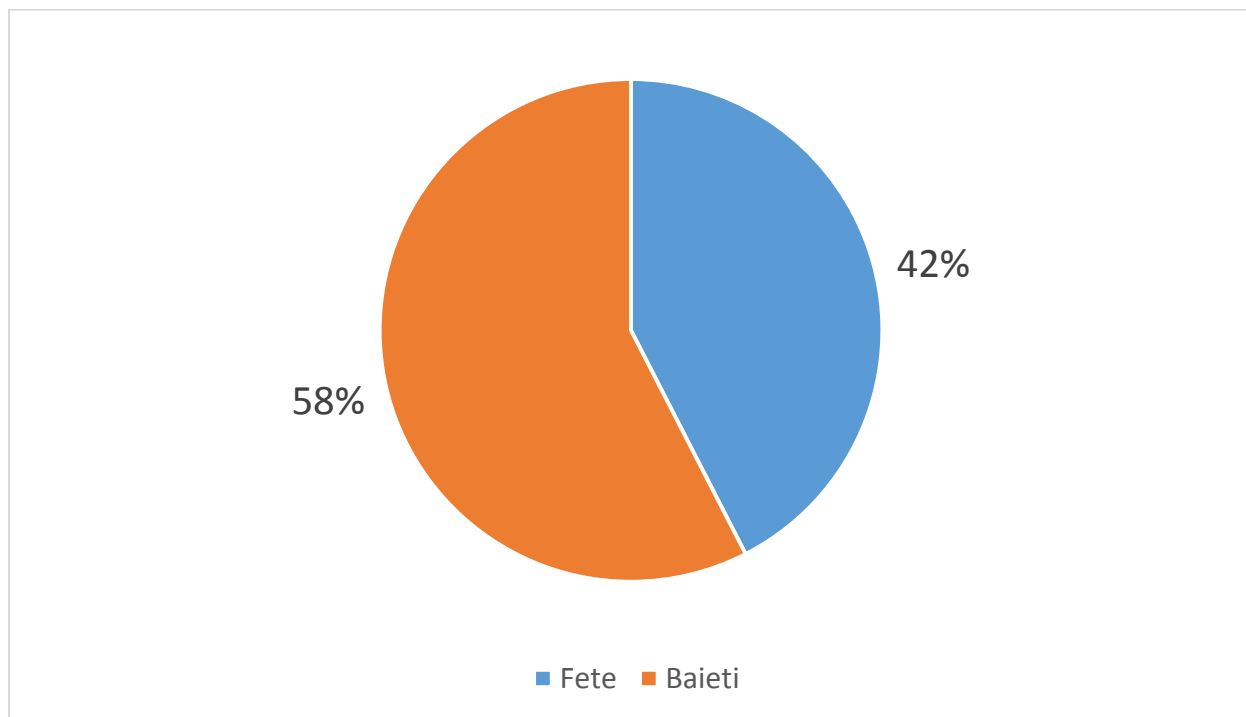
- Colegiul Național "Andrei Bârseanu";
- Colegiul Tehnic "Transilvania";
- Școala Profesională Germană "Kronstadt";
- Liceul "Petru Rareș", Feldioara;
- Grupul Școlar Industrial "Victor Jinga", Săcele;
- Colegiul Tehnic "Emilian Răduleț";
- Colegiul Tehnic "Maria Băiulescu".

5. Analiza rezultatelor

5.1. Chestionarul aplicat elevilor a avut ca scop aflarea unor informații despre elevii participanți la studiu:

- Încrederea în a discuta diverse chestiuni cu persoanele din jur;
- Criteriile pentru alegerea prietenilor;
- Valori și priorități;
- Pasiuni/Hobby-uri;
- Vloggerii/youtuberii urmăriți;
- Este educația sexuală necesară și importantă?;
- Este necesar să fie informați asupra metodelor contraceptive?;
- Sursele de informare despre metodele contraceptive;
- Este necesar să fie bine informați asupra bolilor cu transmitere sexuală?;
- Sursele de informare despre bolilor cu transmitere sexuală.

1. Profilul participanților

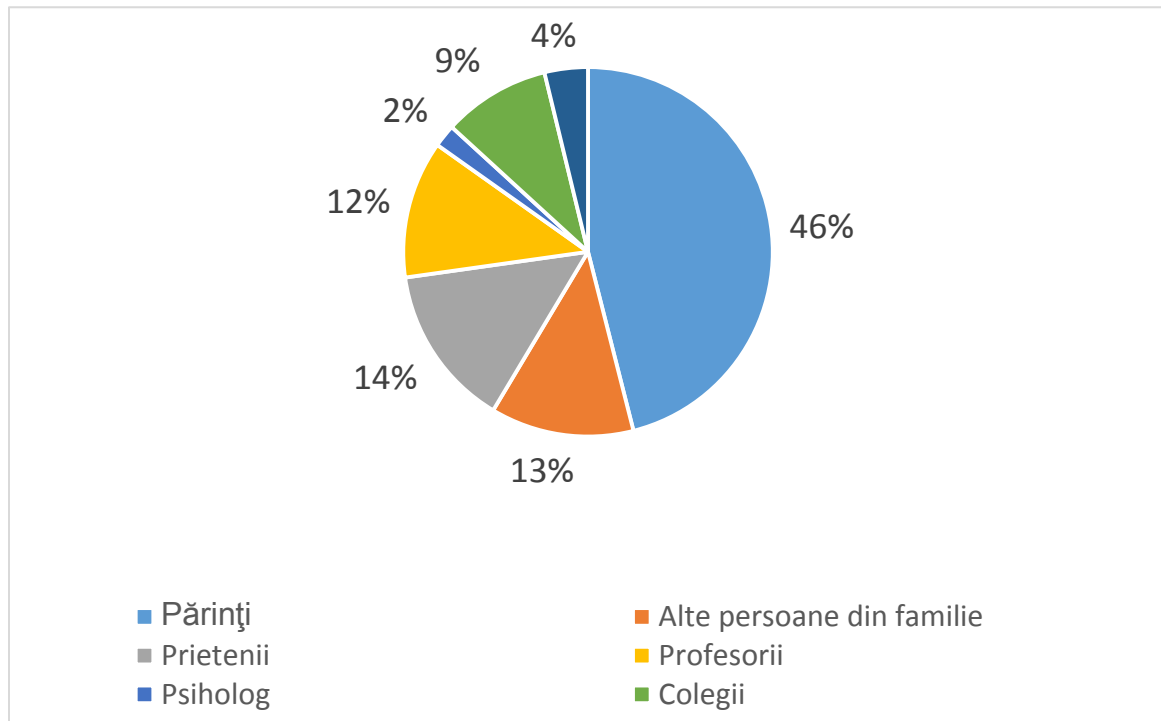
La cercetare au participat 138 de fete și 187 de băieți cu vârste cuprinse între 14 și 19 ani.

2. Cu cine discuți despre.....?

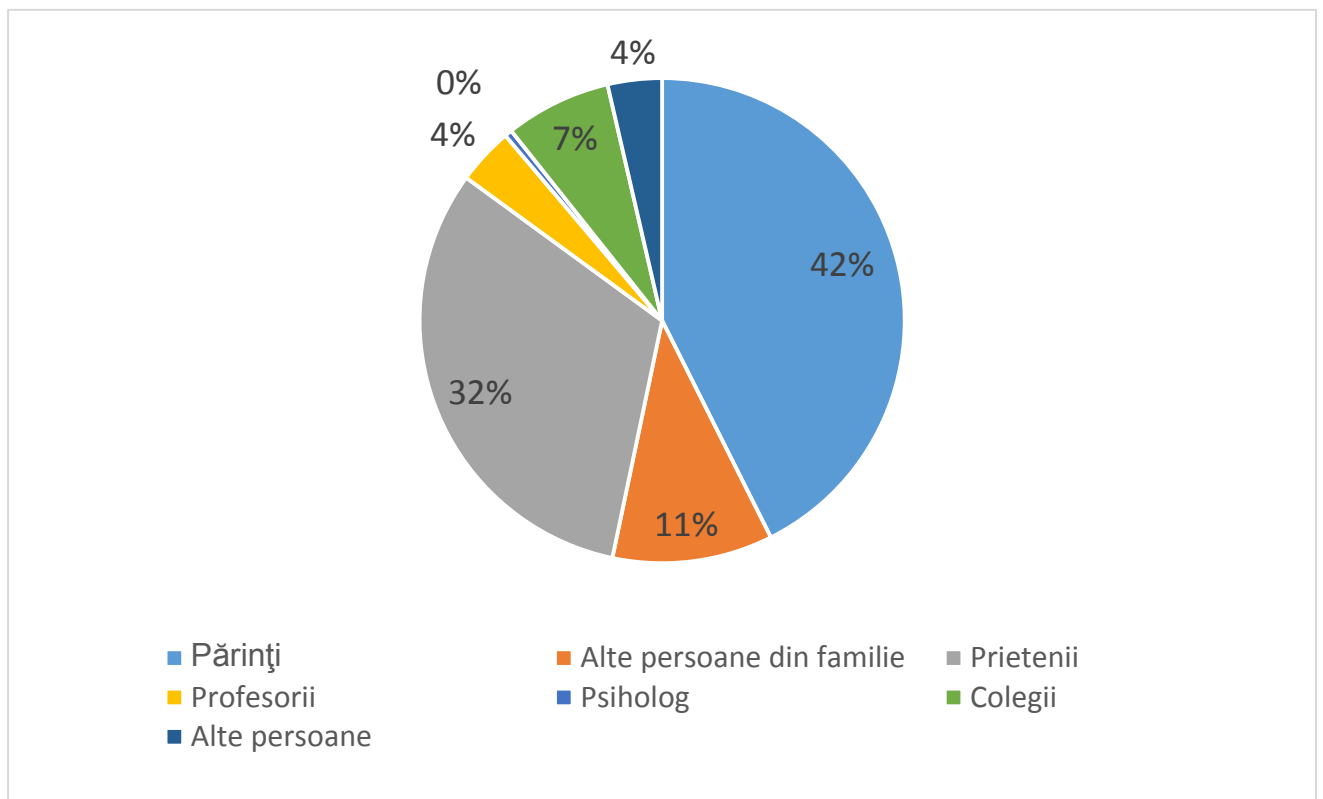
- Educație,
- Planuri de viitor,
- Prietenii sau colegii tăi,
- Stil de viață avut (program fitness, nutriție, igienă),
- Debutul vieții sexuale,
- Sentimentele tale,
- Rezultatele la școală,
- Problemele pe care le ai,
- Felul în care îți petreci timpul,
- Pasiunile tale.

Această întrebare a avut ca scop urmărirea relațiilor pe care tinerii le au cu oamenii din jurul lor și ce subiecte abordează cu fiecare din aceste categorii. În cadrul chestionarului pentru această întrebare puteau să opteze pentru mai multe categorii.

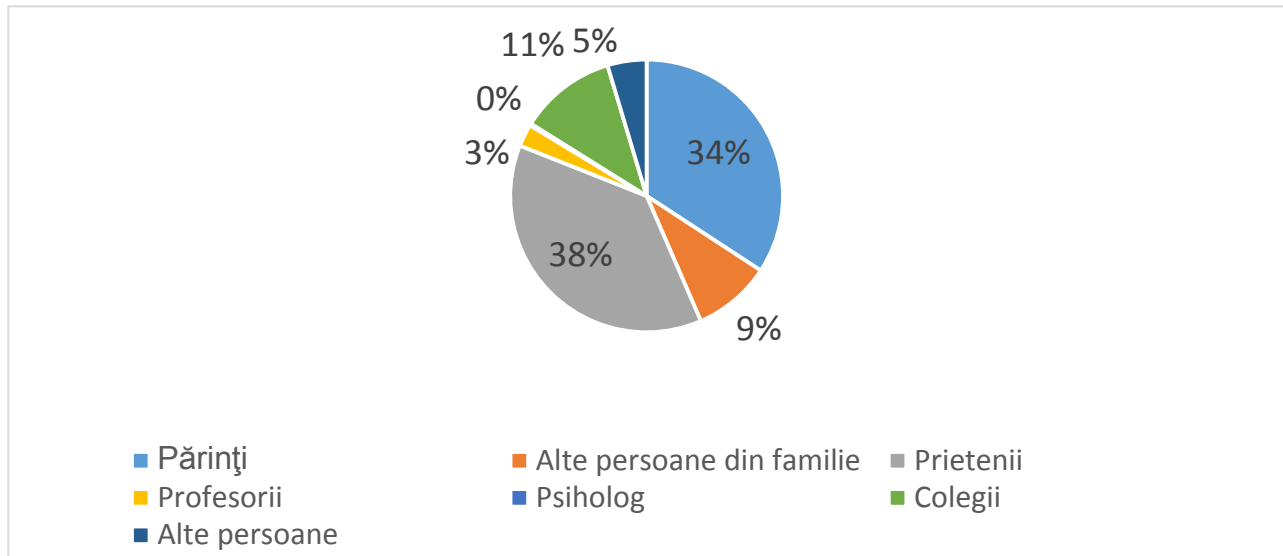
2.1. Cu cine discuți despre educație

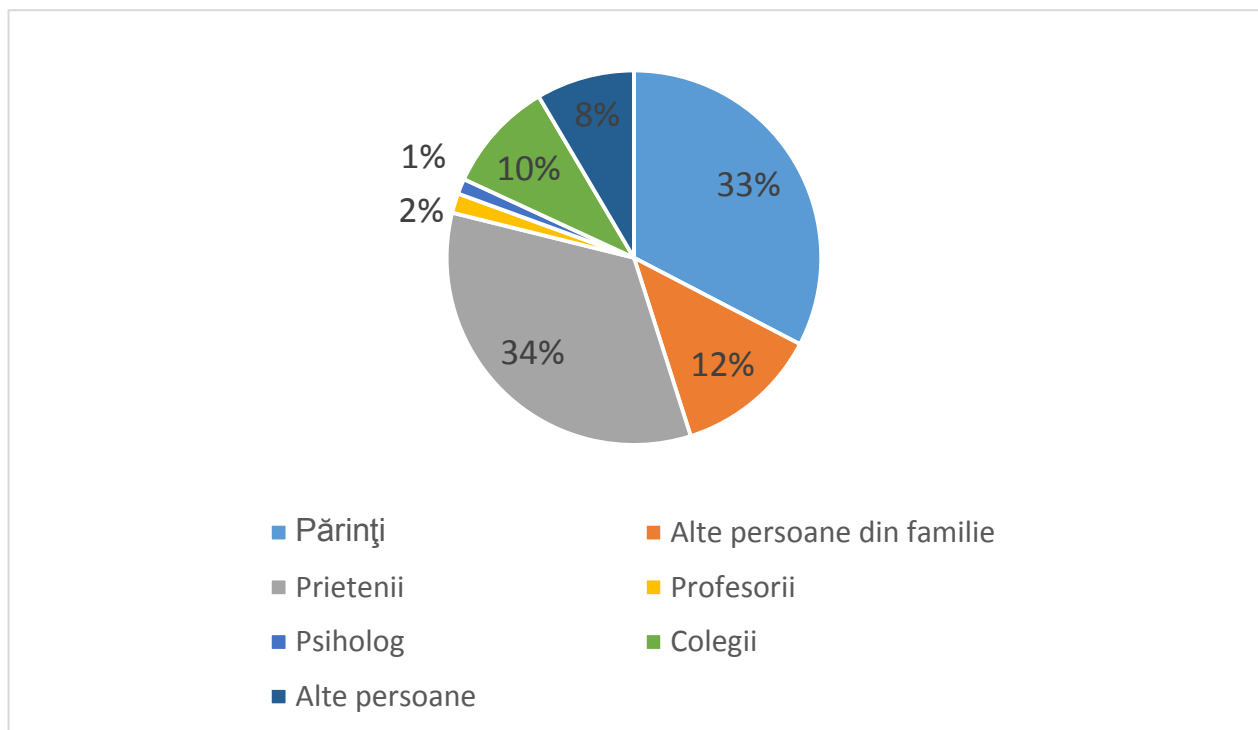
2.2. Cu cine discuți despre planuri de viitor

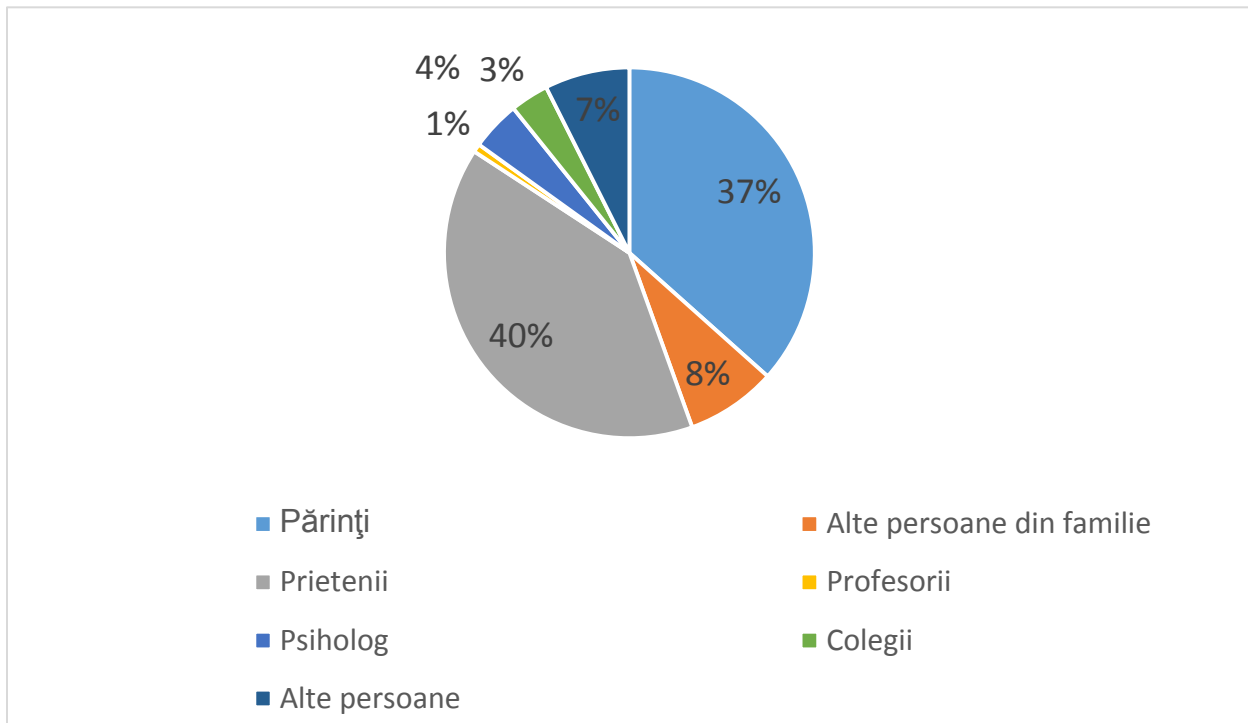
2.3. Cu cine discuți despre prieteni sau colegii tăi

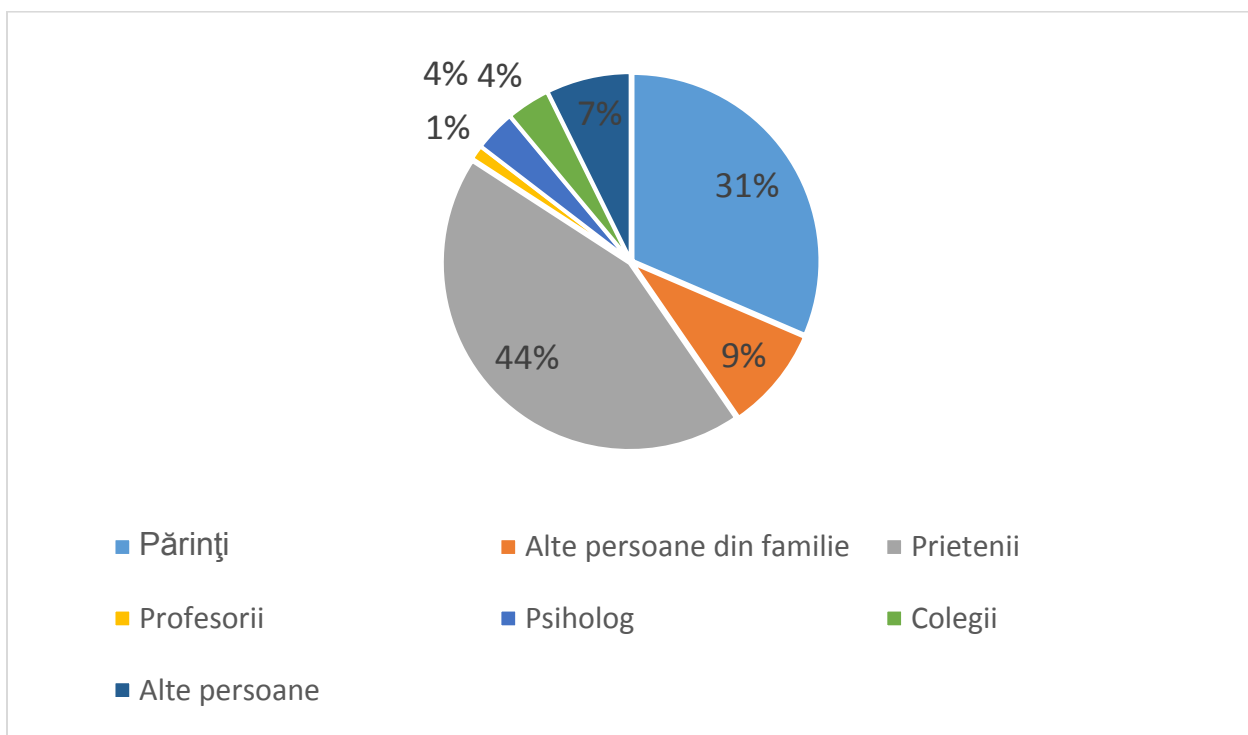
2.4. Cu cine discuți despre stilul de viață avut (program fitness, nutriție, igienă)?

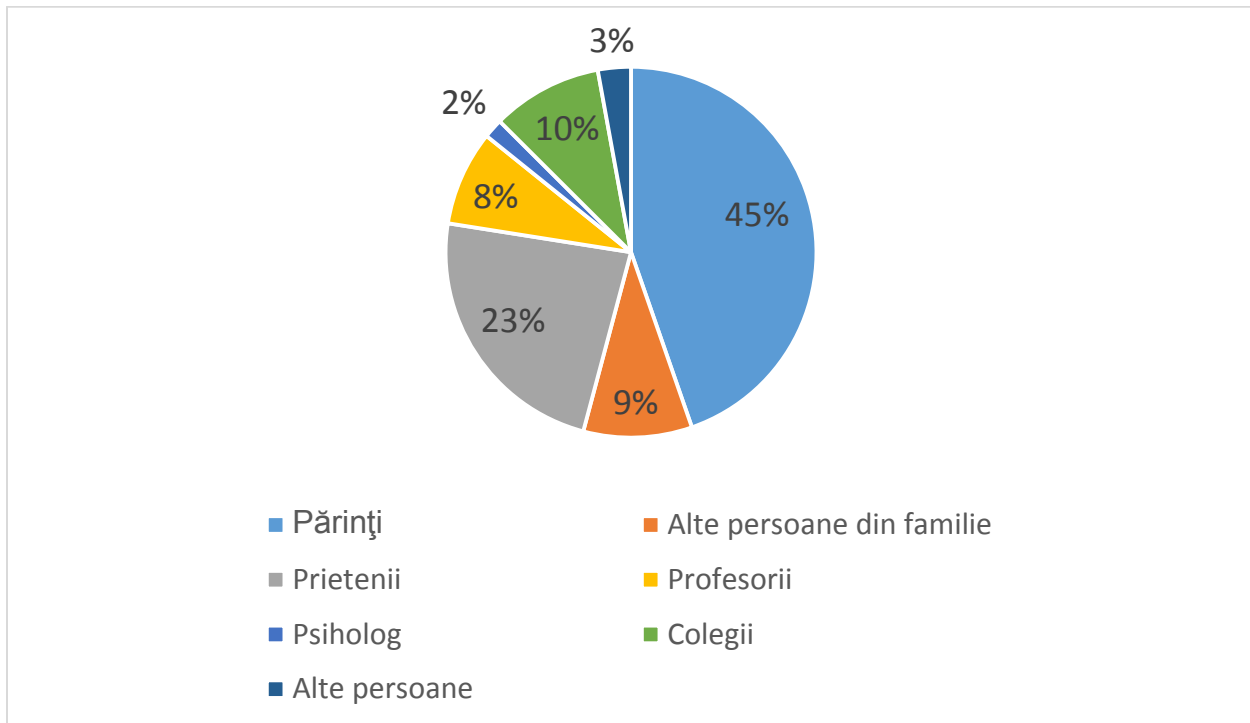
2.5. Cu cine discuți despre debutul vieții sexuale?

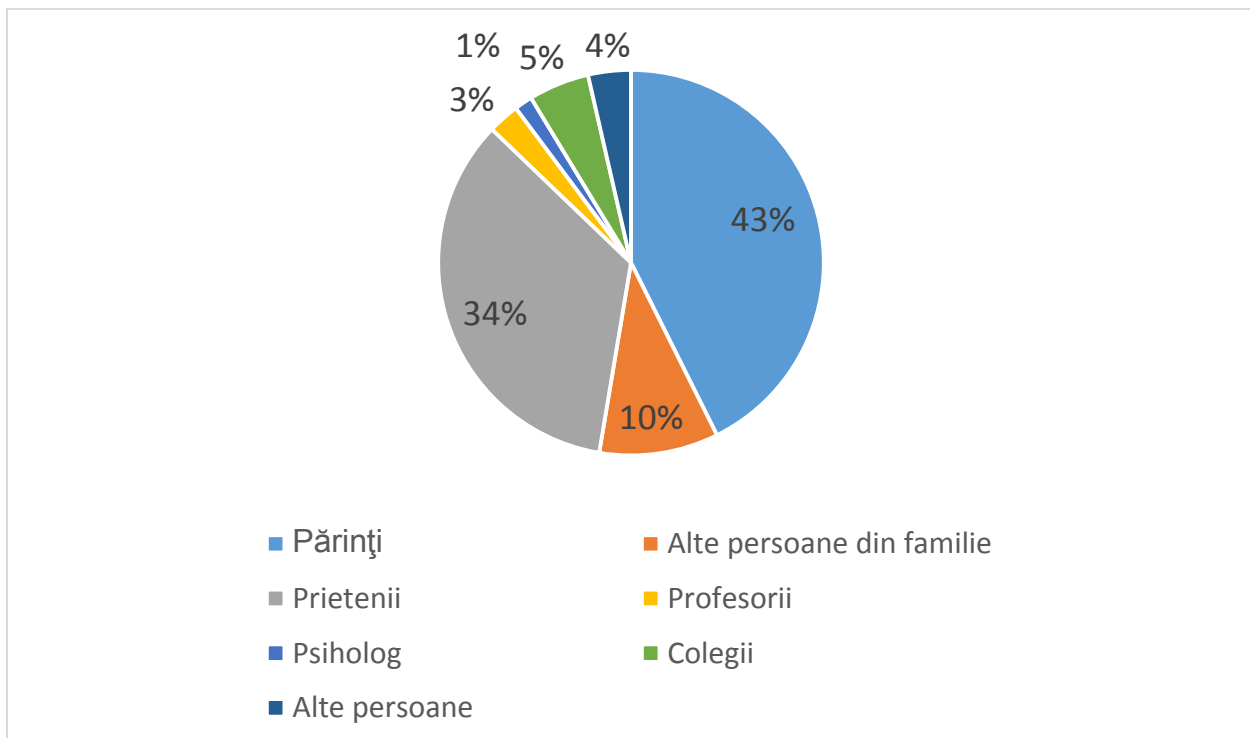
2.6. Cu cine discuți despre sentimentele tale?

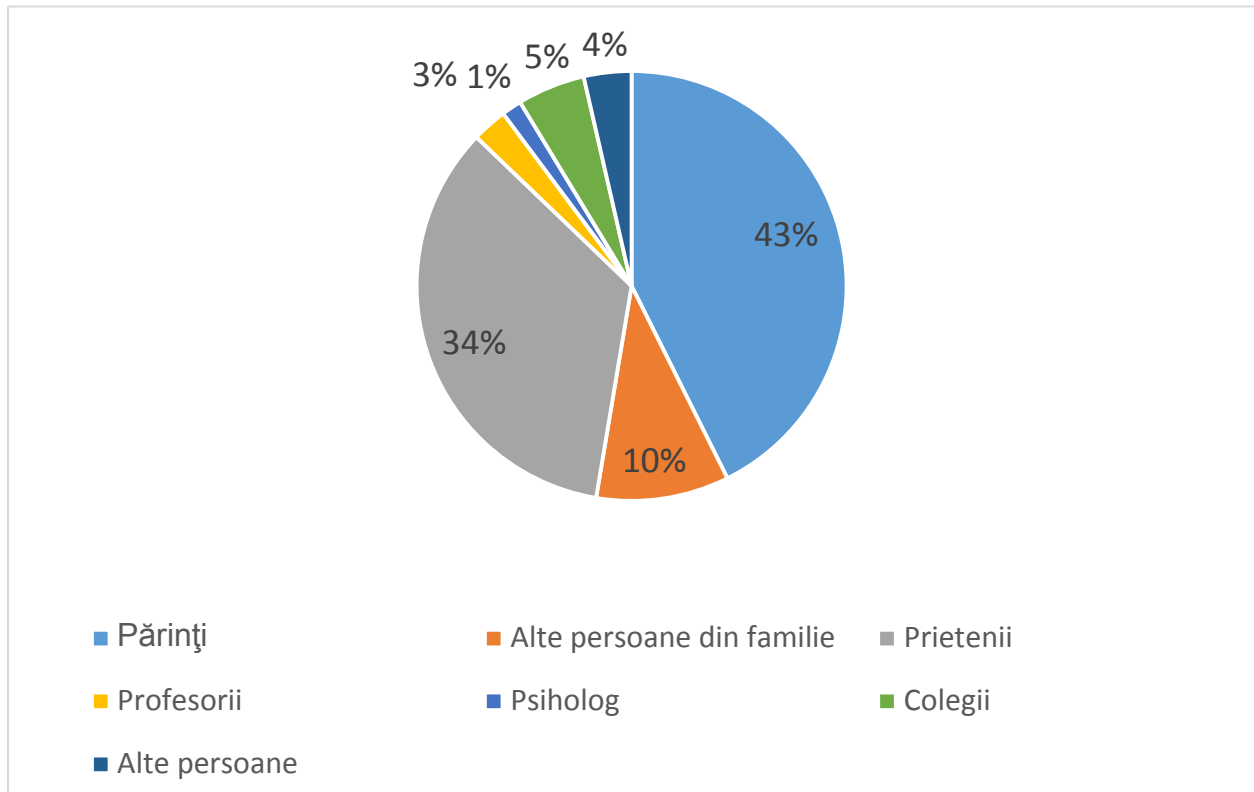
2.7. Cu cine discuți despre rezultatele la școală?

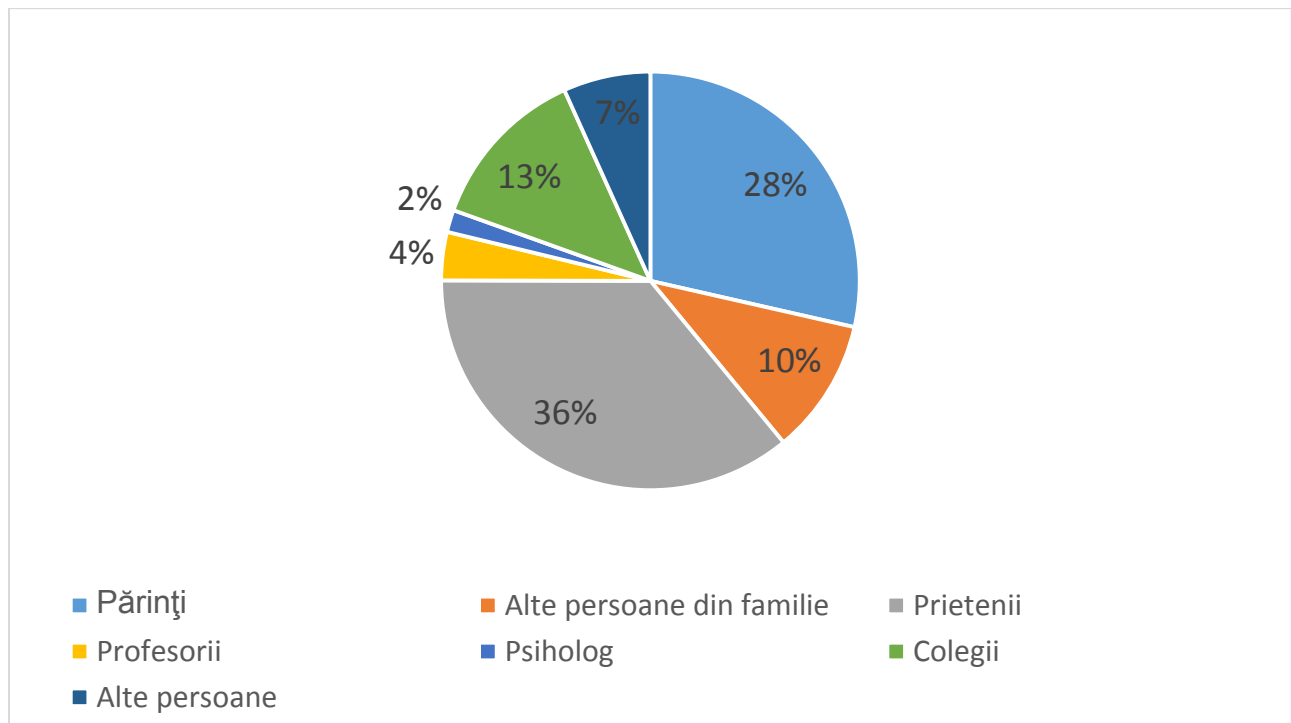
2.8. Cu cine discuți despre problemele pe care le ai?

2.9. Cu cine discuți despre felul în care îți petreci timpul?

2.10. Cu cine discuți despre pasiunile tale?

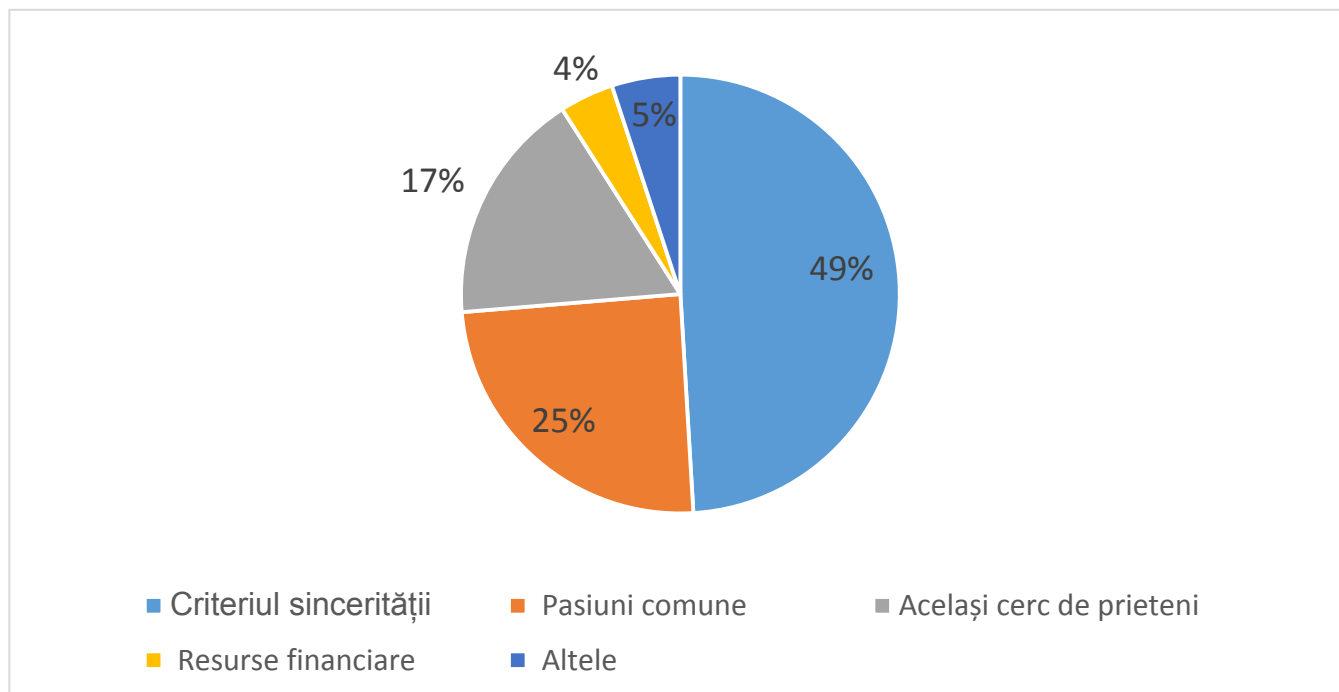

Prima întrebare adresată elevilor care au participat la studiul inițiat de Fundația Agapedia arată că persoanele cu care tinerii discută cel mai mult este reprezentat de familie și prieteni.

Primele punctaje la cele 10 subiecte de discuție s-au împărțit astfel între cele 2 categorii:

Nr.	Subiecte	Părinții	Prietenii
1.	Educație	46%	14%
2.	Planuri de viitor	42%	32%
3.	Prietenii sau colegii tăi	34%	38%
4.	Stil de viață avut (program fitness, nutriție, igienă)	33%	34%
5.	Debutul vieții sexuale	37%	40%
6.	Sentimentele tale	31%	44%
7.	Rezultatele la școală	45%	23%
8.	Problemele pe care le ai	43%	34%
9.	Felul în care îți petreci timpul	43%	34%
10.	Pasiunile tale	28%	36%

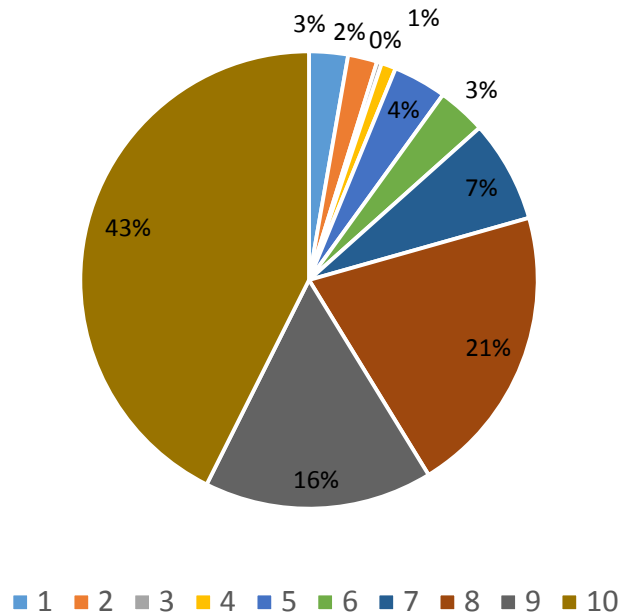
3. Cum îți alegi prietenii?

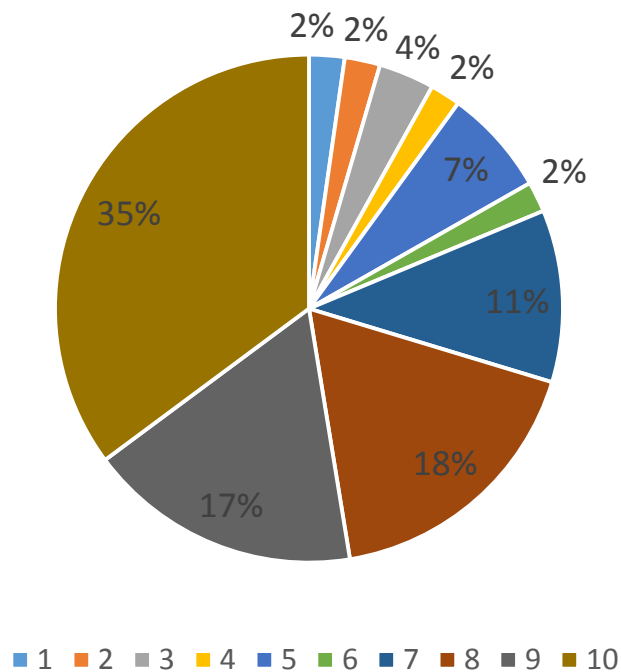
Deoarece prietenii ocupă un loc relevant în viața unui adolescent am dorit să aflăm modul în care își aleg prietenii. Cele mai importante criterii desemnate de respondenți au fost: sinceritatea și pasiunile comune.

4. Care sunt valorile și prioritățile tale?

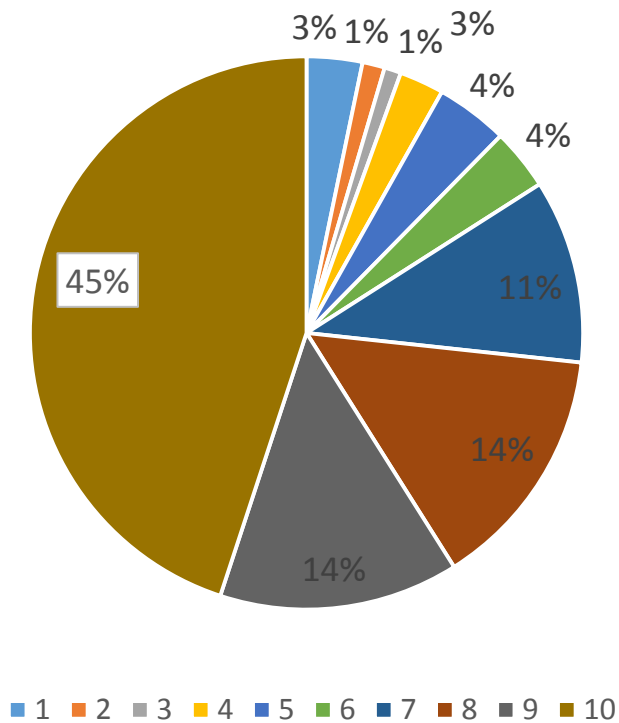
4.1. Onestitate

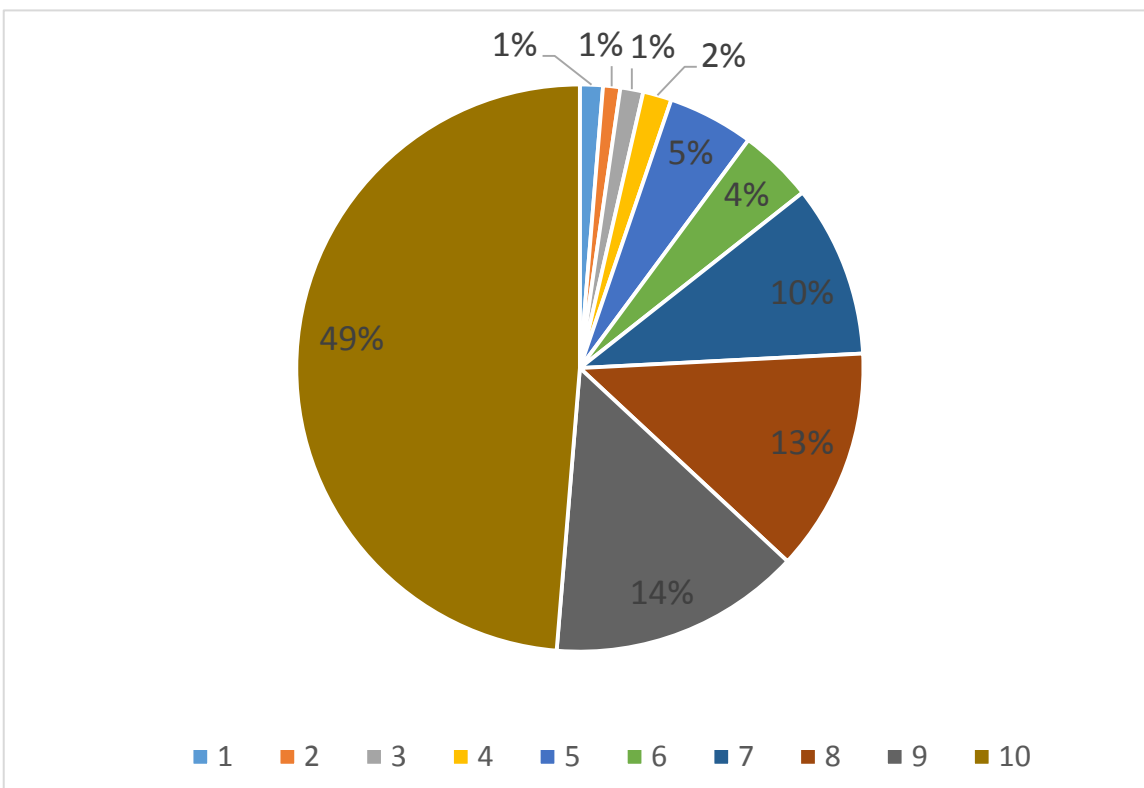
4.2. Responsabilitate

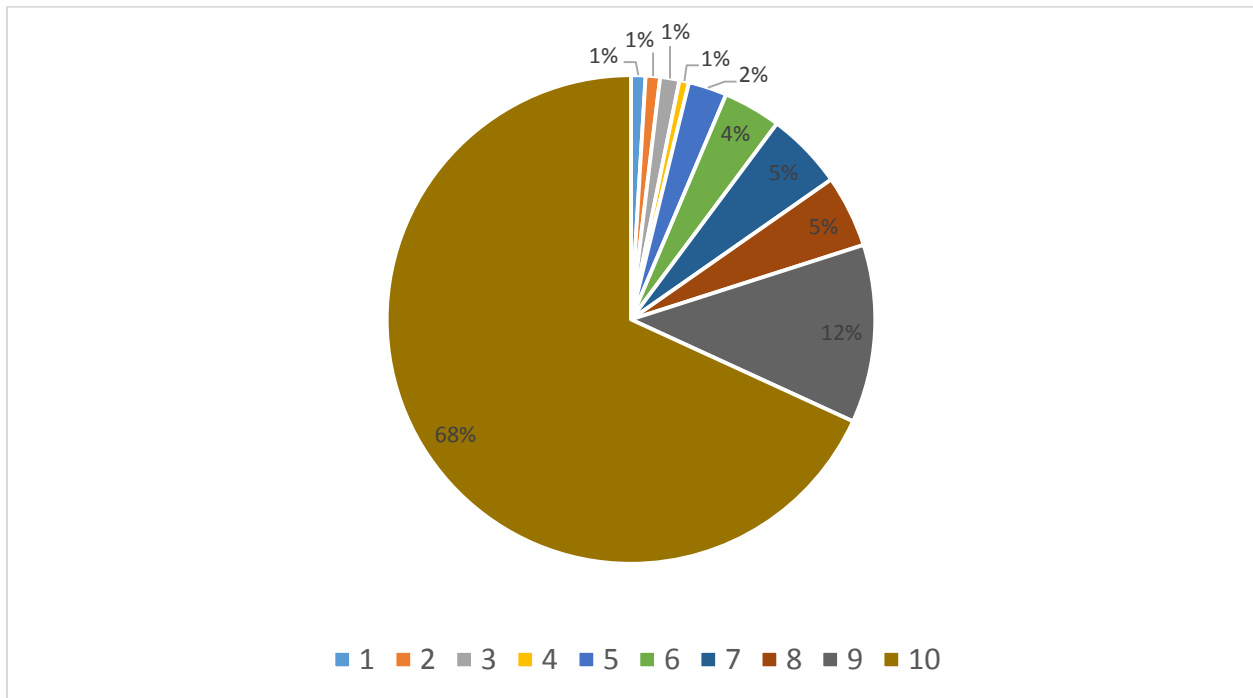
4.3. Iubire

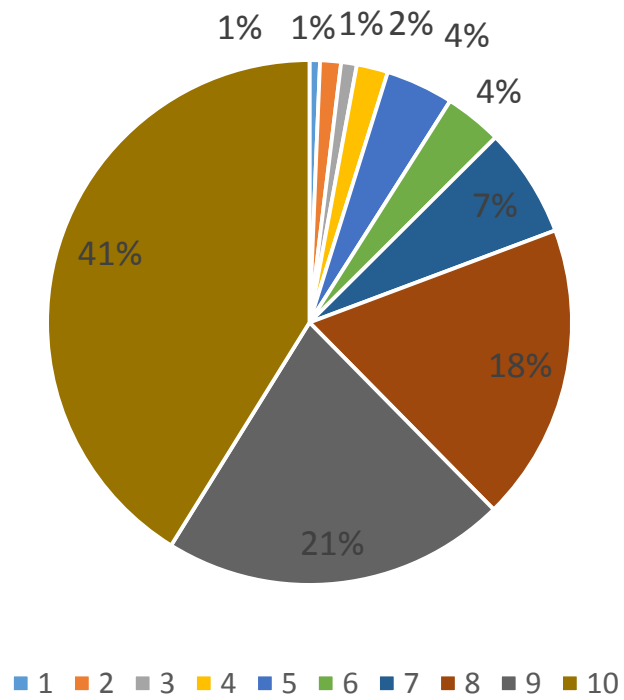
4.4. Libertate

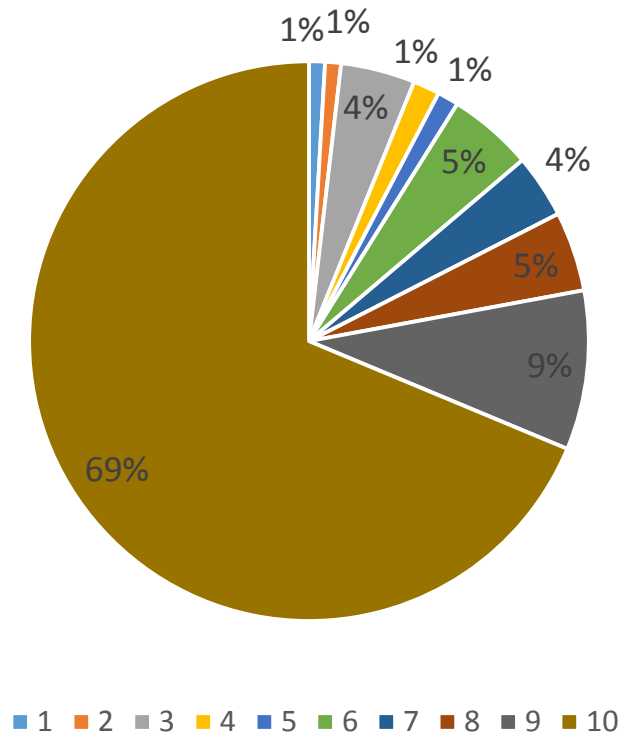
4.5. Familie

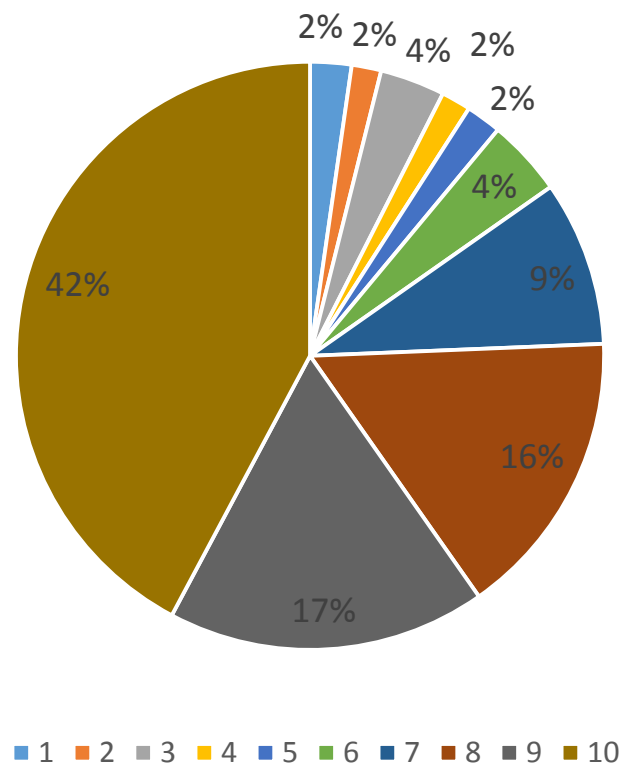
4.6. Prieteni

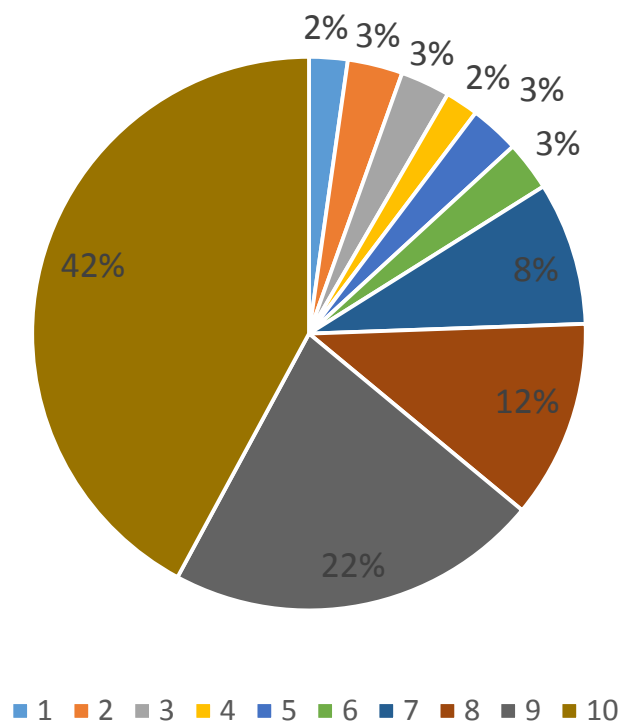
4.7. Sănătate

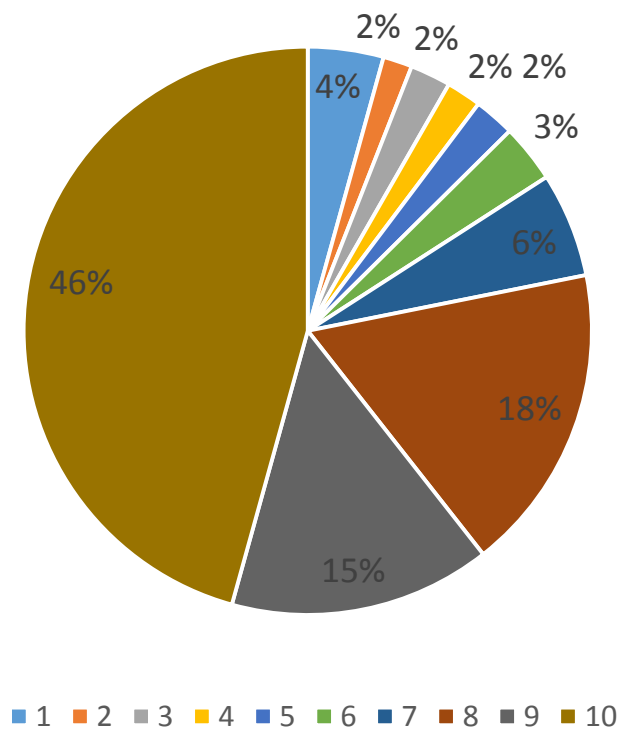
4.8. Distracție

4.9. Carieră

4.10. Educație

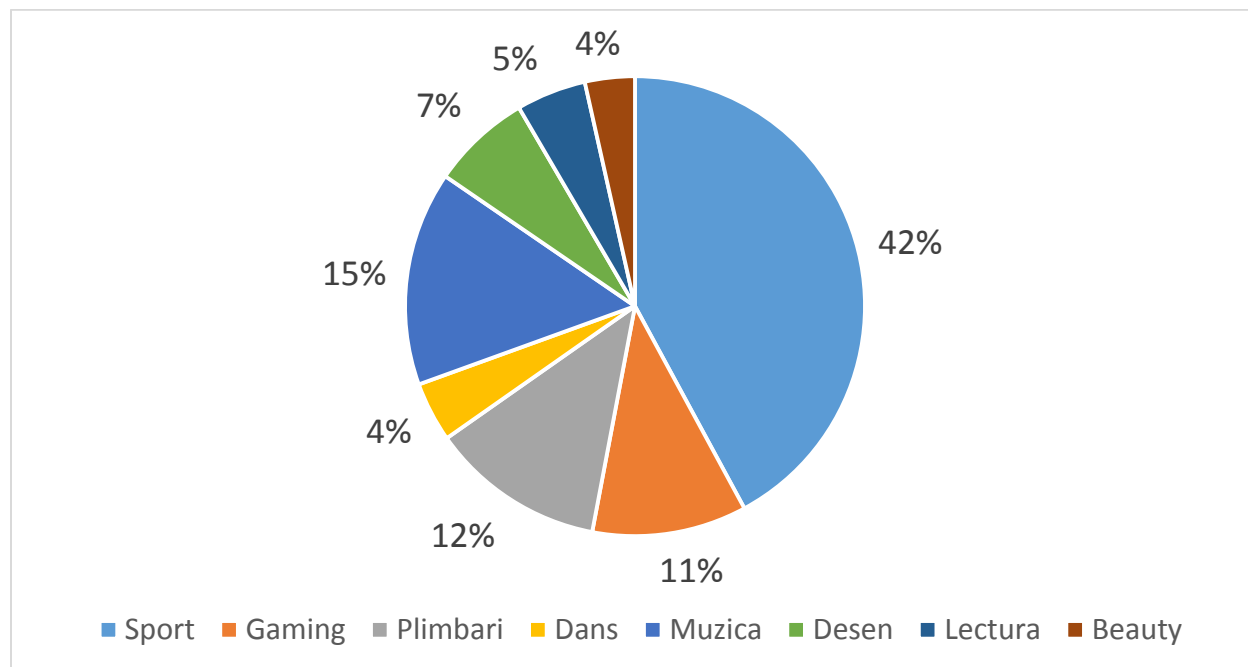

Această întrebare a urmărit să indice preferințele adolescenților în ceea ce privește valorile după care se ghidează.

Nr.	Valoare	10	9	8
1	Onestitate	43 %	16 %	21 %
2	Responsabilitate	35 %	17 %	18 %
3	Iubire	45 %	14 %	14 %
4	Libertate	49 %	14 %	13 %
5	Familie	68 %	12 %	5 %
6	Prieteni	41 %	21 %	18 %
7	Sănătate	63 %	9 %	5 %
8	Distracție	42 %	17 %	16 %
9	Carieră	42 %	22 %	12 %
10	Educație	46 %	15 %	18 %

Valorile au fost evaluate cu note de la 1 la 10. Cele mai importante valori pentru tinerii chestionați sunt familia (68%), sănătatea (63%), libertatea (49%) și educația (46%).

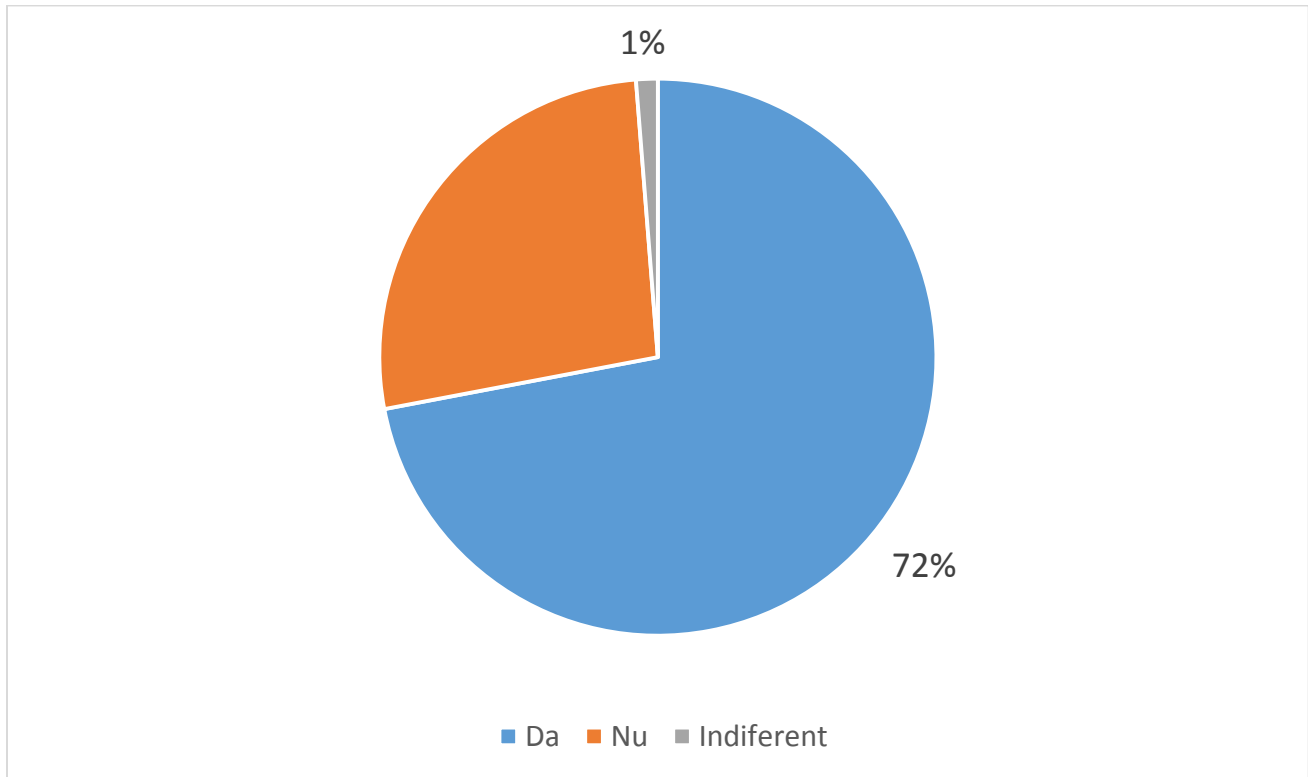
5. Care sunt pasiunile tale (Hobby-uri, dacă există)?

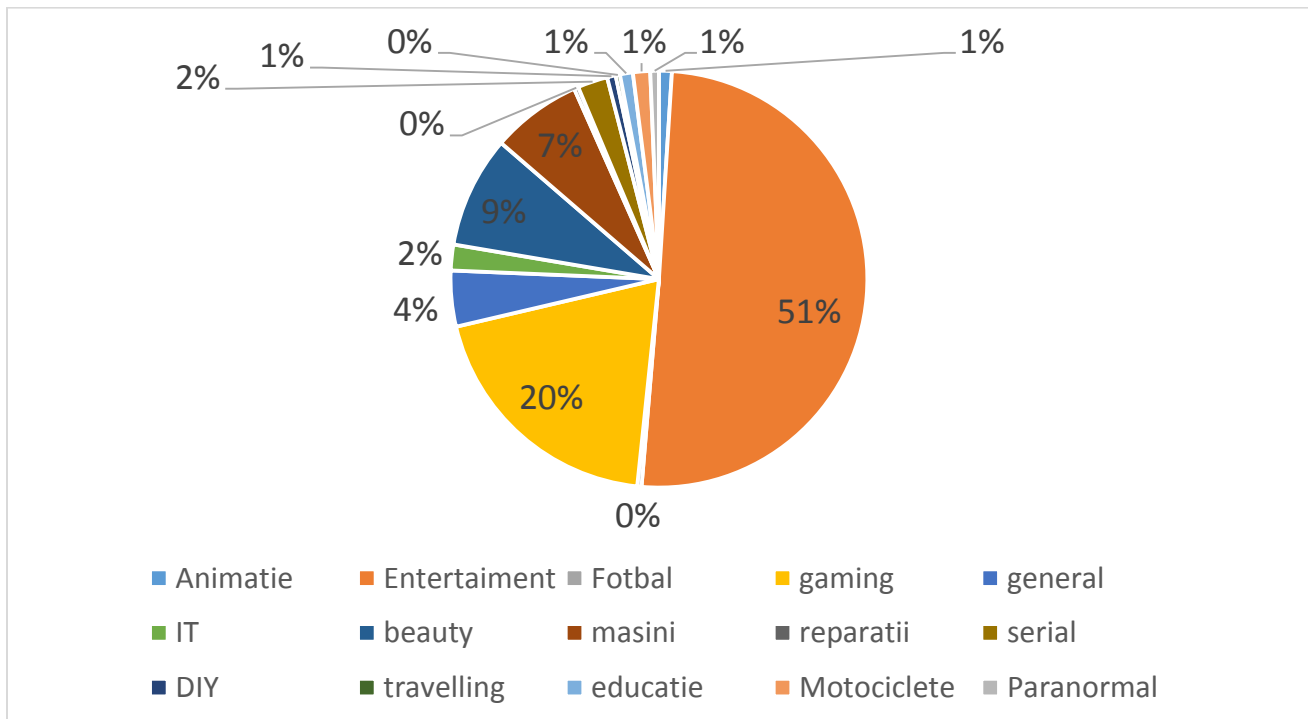
Pentru că studiul a urmărit și crearea unui profil al adolescentului a fost introdusă în chestionar și întrebarea referitoare la pasiunile/hobbyurile pe care le au. Cea mai importantă activitate în timpul liber este implicarea în activități sportive (42%) urmată la distanță semnificativă de muzică (15%) și plimbări și drumeții (12%). Acest clasament arată faptul că tinerii din ziua de azi nu sunt conectați doar la tehnologie ci, reușesc să includă în viața lor activitățile sportive.

6. Urmărești pe internet vloggeri/youtuberi?

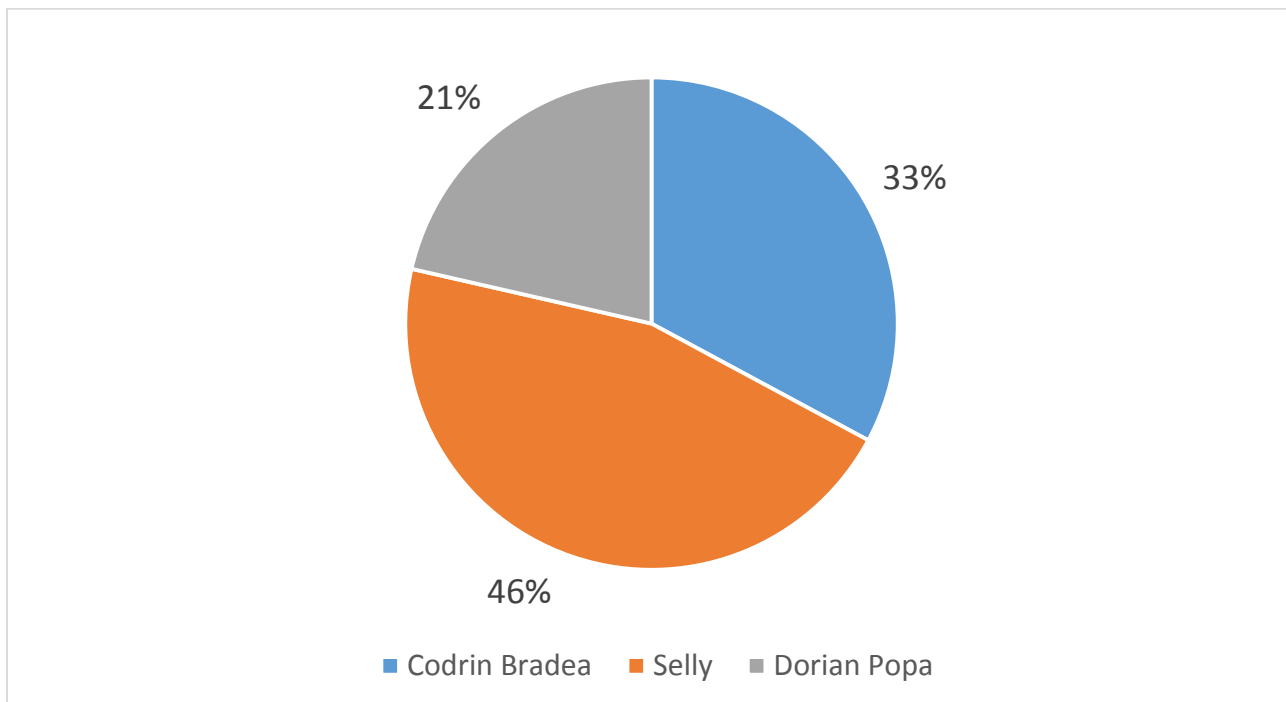
Un alt aspect relevant pentru cercetarea noastră este să avem informații despre modul în care tinerii se informează. Am dorit să aflăm în ce măsură urmăresc vloggeri și ce fel de conținut este atractiv pentru tineri.

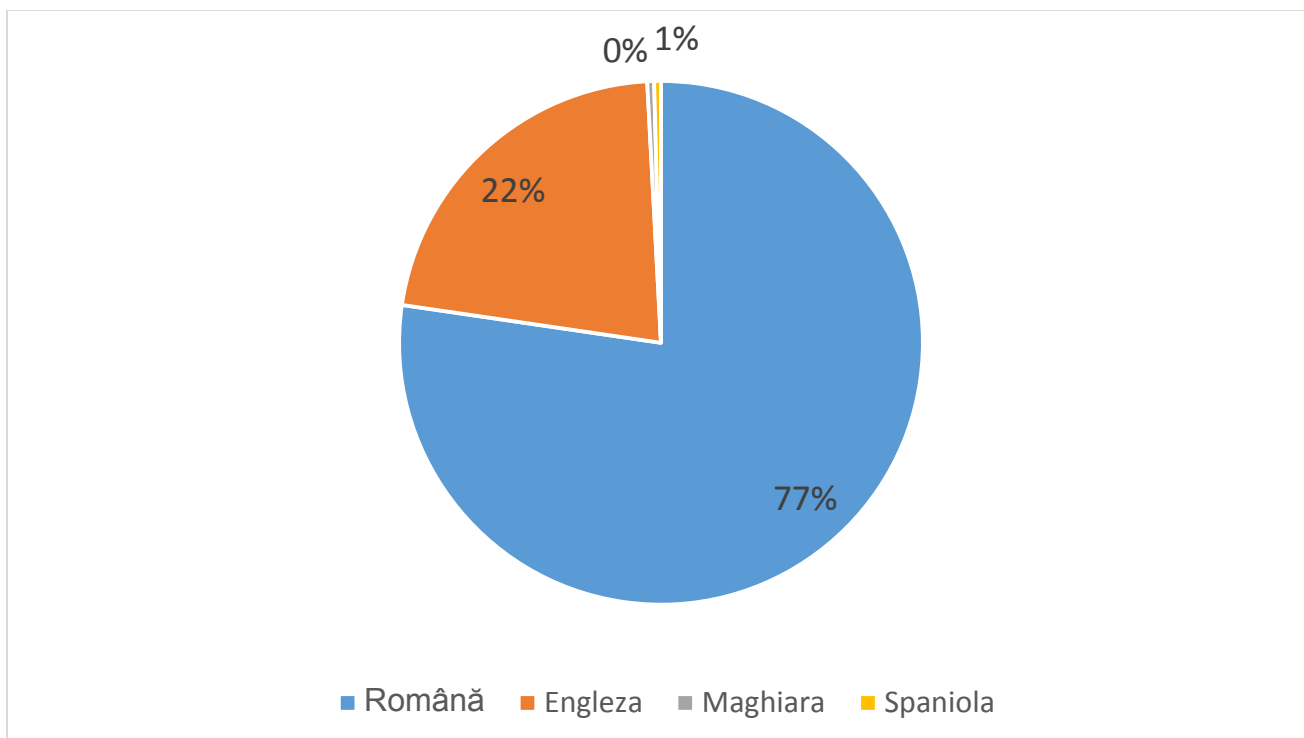
6.1. Categoriile de vloguri

6.2. Cei mai urmăriți

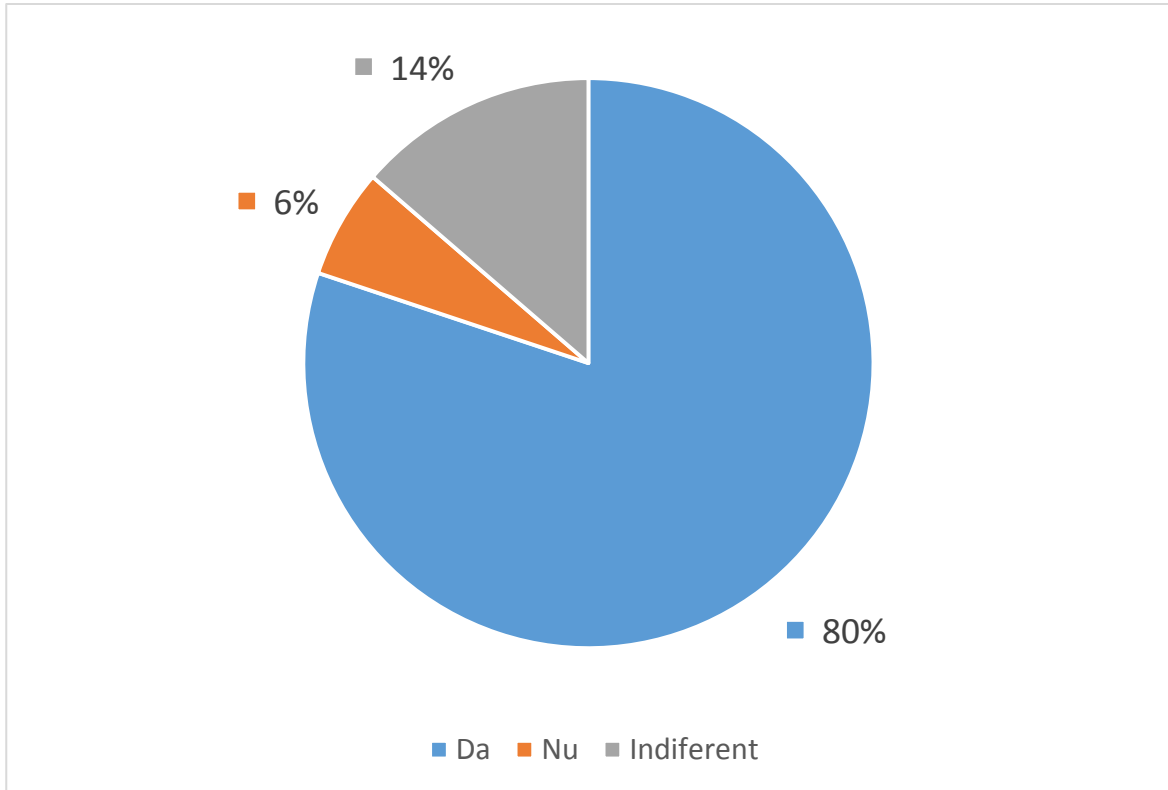

6.3. Limba vorbită (vlogg)

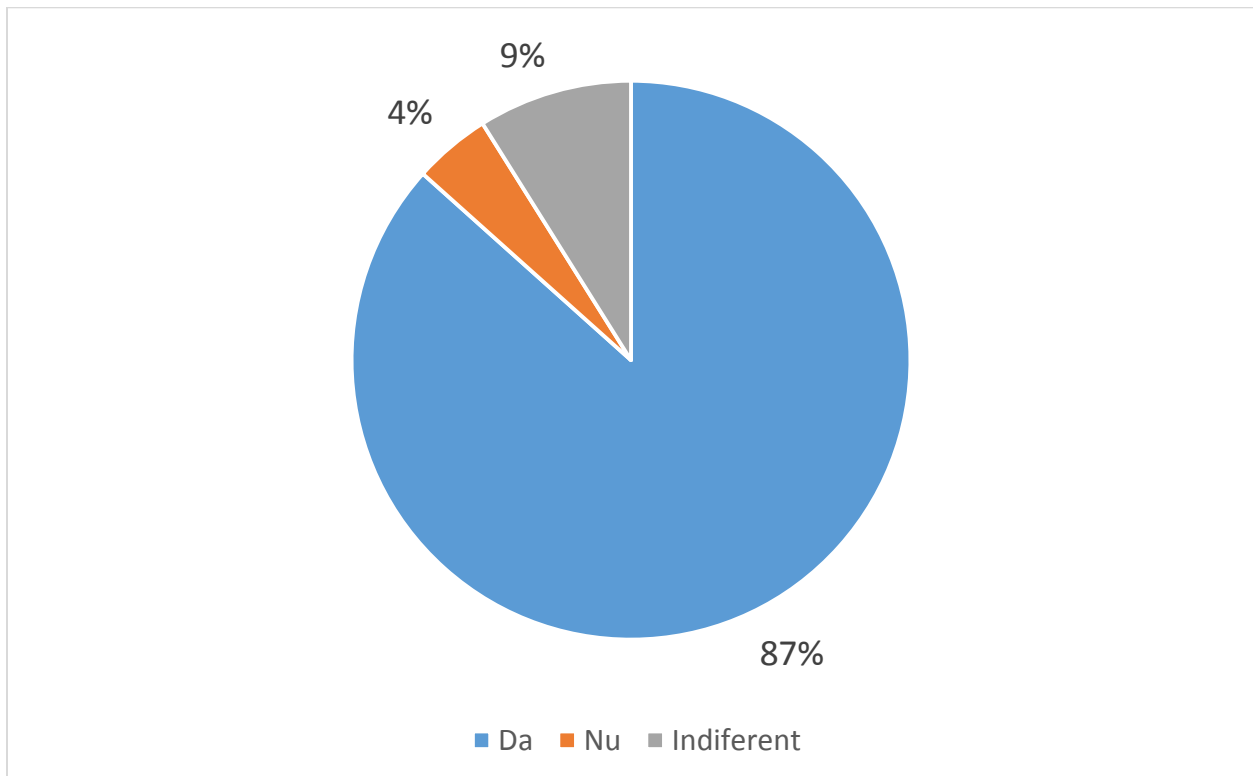

Majoritatea respondenților au afirmat faptul că urmăresc vloggeri/youtuberi, procentul fiind de 77%. În ceea ce privește conținutul acestor vloguri, majoritatea sunt din categoria entertainment (51%), urmat de gaming (20). Categoriile menționate de respondenți sunt variate (entertainment, gaming, cosmetică, mașini, animație, fotbal, IT, travelling).

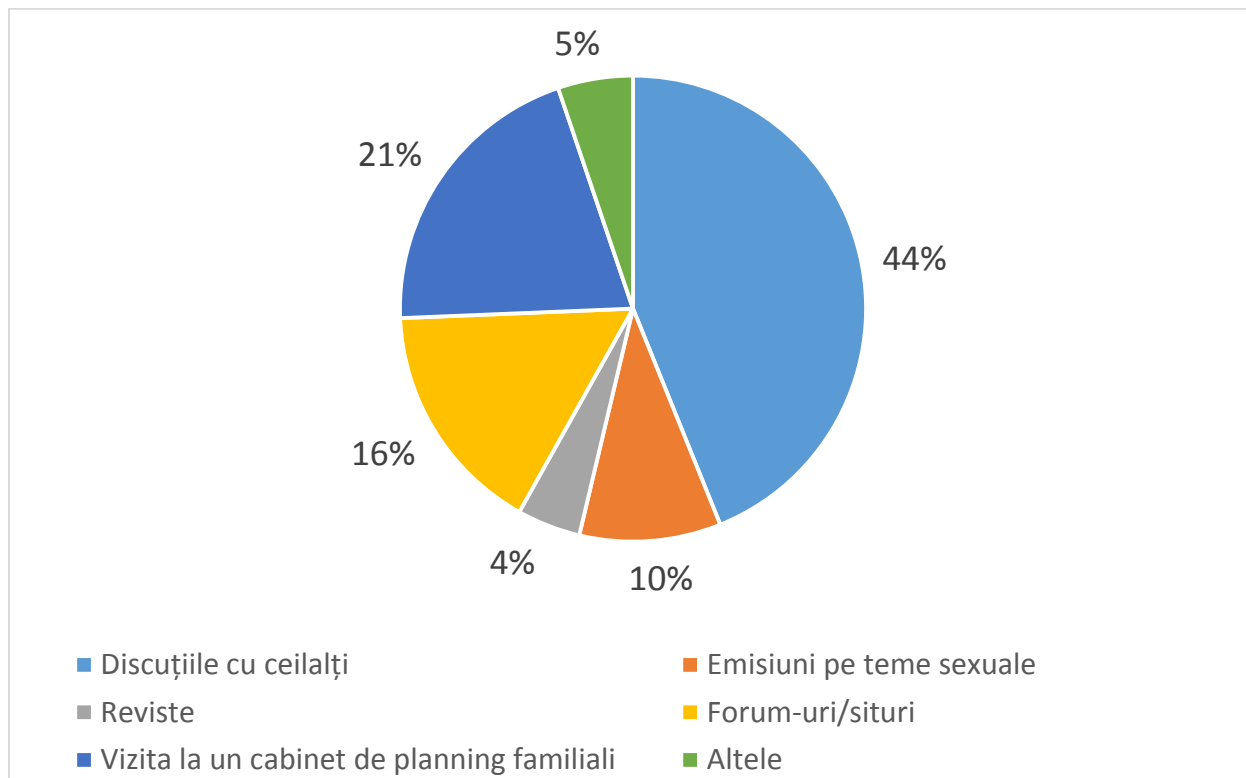
7. Consideri că educația sexuală este necesară și importantă?

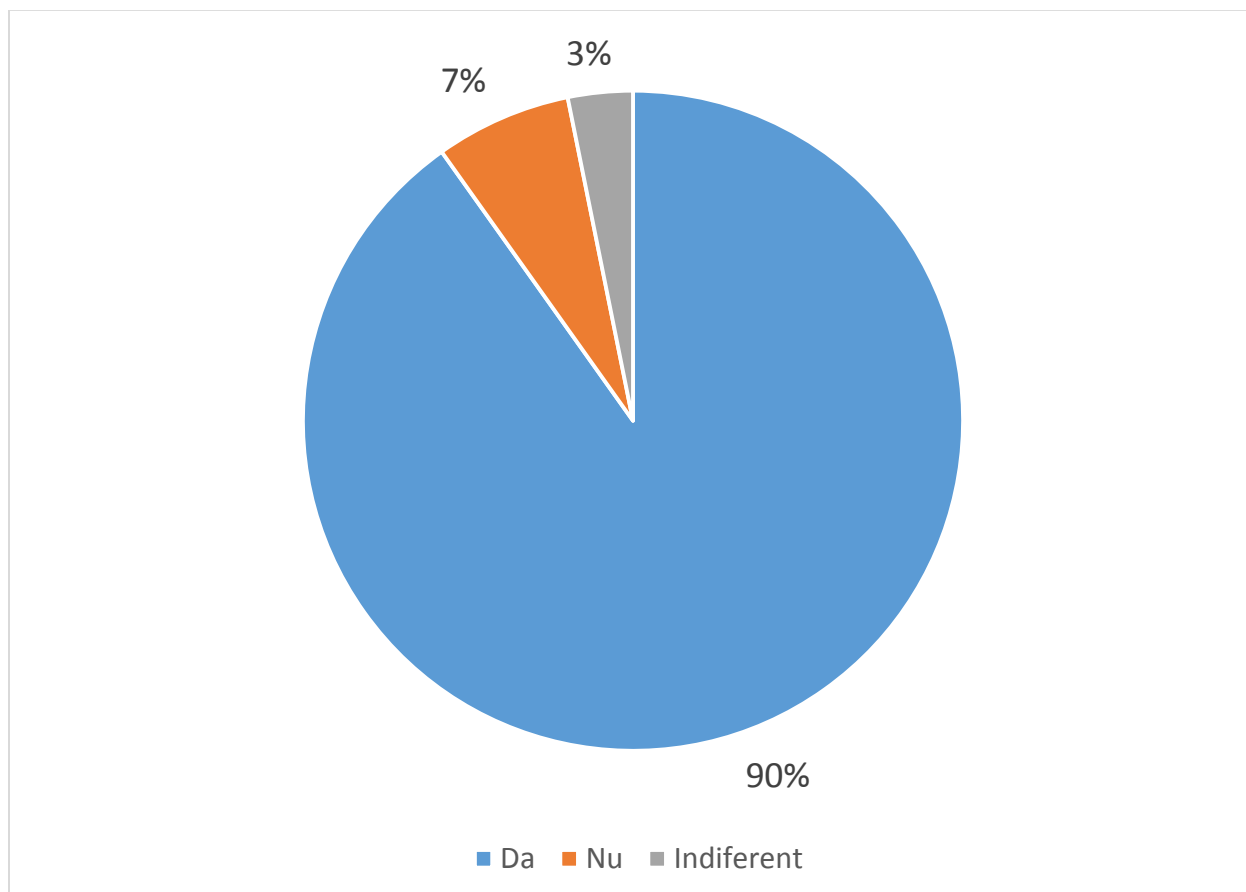
8. Consideri că e necesar să fii bine informat asupra metodelor contraceptive?

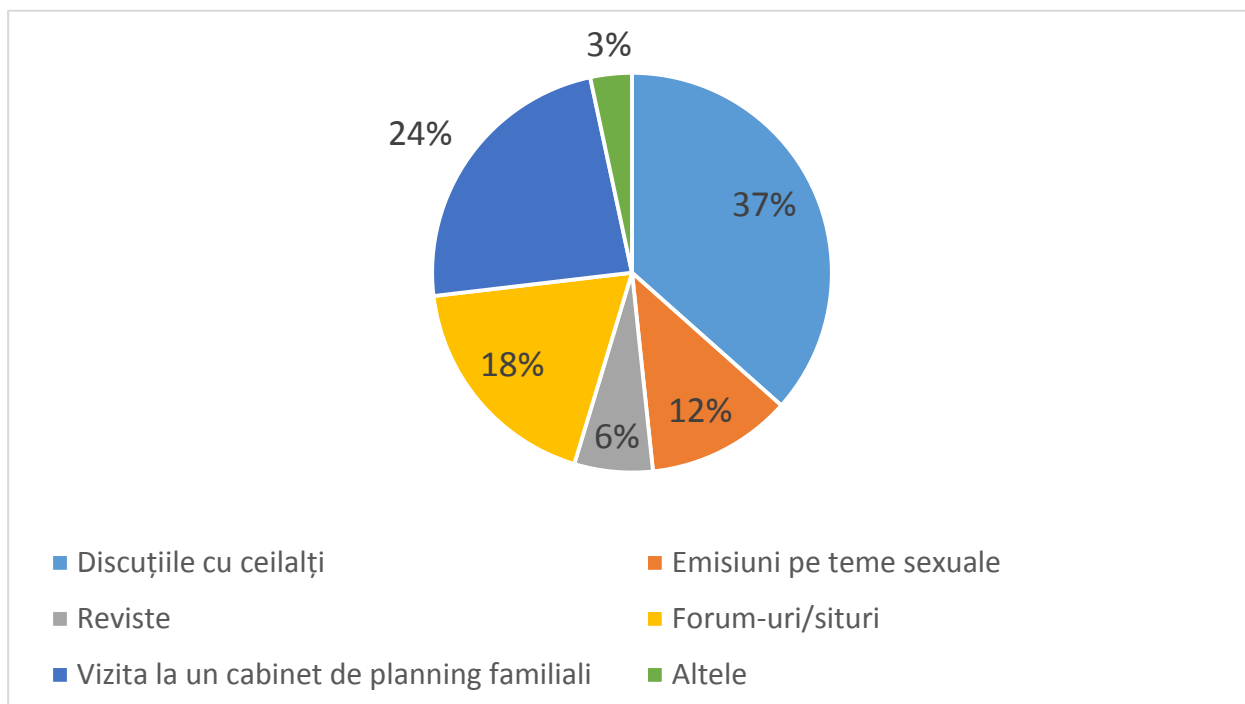
9. Ce surse de informare despre metodele contraceptive, preferi?

10. Consideri că e necesar să fii bine informat asupra bolilor cu transmitere sexuală?

11. Ce surse de informare despre bolile cu transmitere sexuală, preferi?

5.2. Focus-grup

În luna aprilie 2019, la sediul Fundației Agapedia a fost organizat un focus grup având ca temă sarcinile nedorite la adolescente și educația sexuală. La acest focus grup au participat 9 persoane, elevi de la liceele din Brașov, un reprezentant al Inspectoratului Școlar Brașov, reprezentanții unor ONG-uri cu experiență în domeniul educației sexuale, un student la Facultatea de Asistență Socială, medicul de la cabinetul de planificare familială din cadrul Fundației Adapedia.

În cadrul acestui focus grup au fost adresate următoarele întrebări:

1. Care este percepția voastră referitoare la sarcinile nedorite din rândul adolescentelor?
2. Care sunt cauzele sarcinilor nedorite la adolescente?
3. Ce părere aveți de programele care s-au realizat până acum?
4. Care sunt soluțiile?

1. Care este percepția voastră referitoare la sarcinile nedorite din rândul adolescentelor?

Toți participanții la focus grup au afirmat că percepția lor este că numărul de sarcini nedorite din rândul adolescentelor este în creștere. Medicul a menționat că vârsta la care apar sarcini a scăzut, din experiența de la cabinet, existând cazuri de sarcini la 12,13,14 ani.

Reprezentantul Inspectoratului școlar a menționat că această percepție există și în cadrul instituției pe care o reprezintă. S-a mai menționat faptul că aceste cazuri apar atât în mediul rural cât și în mediul urban.

Elevii prezenți la întâlnire au afirmat faptul că aceste sarcini nedorite există în toate tipurile de licee, inclusiv în cele care sunt considerate “de prestigiu”.

2. Care sunt cauzele sarcinilor nedorite la adolescente?

Participanții au specificat o serie de cauze care determină acest fenomen:

- lipsa de educație de acasă (cei 7 ani de acasă), mediile devaforizate, relația pe care copiii o au cu părinții, dezinteresul părinților, lipsa educației emoționale, devalorizarea și neîncrederea în propria persoană, programa școlară încărcată care nu permite organizarea unor materii opționale de specialitate, scăderea vârstei la care copii se maturizează (pubertate timpurie), lipsa educației pentru sănătate pentru clasele gimnaziale, necultivarea respectului pentru propriul corp, lecții care sunt doar bifate din cauza lipsei de timp, dispariției valorilor și culturii tradiționale, depărtarea de valorile religioase, lipsa unei relații apropiate între părinți și copii, abandonul copiilor prin plecarea la muncă în străinătate, mass media care abundă în știri negative, publicitate cu tentă sexuală, lipsa valorilor personale, mesaje diferite transmise de diverse ONG-uri, opoziția cultelor religioase referitoare la educația sexuală, lipsa regulilor din școală, lipsa respectului.

3. Ce părere aveți de programele care s-au realizat până acum?

Acest subiect a fost abordat atât de școală, în cadrul lecțiilor de dirigenție sau anatomie, cât și prin participarea ONG-urilor specializate pe acest domeniu.

Aceste lecții trebuie să înceapă treptat de la gimnaziu. Abordările au fost diferite iar, în ultimii ani, Fundația “Tineri pentru tineri” merge pe ideea unor formări dedicate profesorilor care, după însușirea cunoștințelor și metodelor, poate face lecția la clasă. Aceste lecții sunt în cadrul modului

opțional „Educația pentru Sănătate” și se adresează și elevilor de la clasele gimnaziale unde se discută despre transformările fizice, psihice și emoționale care apar în perioada pubertății și adolescenței.

Programul se adresează și părinților dar, participarea lor în anumite zone este scăzută. Acest program însă a fost contestat de unii profesori de religie sau organizații nonguvernamentale din sfera religioasă.

4. Care sunt soluțiile?

Participanții au menționat faptul că aceste programe trebuie adaptate în funcție de nivelul elevilor și trebuie incluși și părinții. În ceea ce privește organizatorii, reprezentantul inspectoratului a menționat că ONG-urile ar trebui să fie principalii promotori pentru că sunt specializate, iar școlile nu ar putea gestiona acest tip de program din lipsa timpului și a pregătirii. Un participant a fost de părere că aceste programe trebuie să se desfășoare la sediul ONG-urilor și să aibă la bază educația non-formală.

Unii participanții au fost de părere că ar trebui distribuite în mod gratuit prezervative în școală, părere care nu a fost împărtășită de toți participanții. Cei care s-au opus au argumentat experiența anterioară distribuirii când prezervativele au fost folosite pe post de baloane în școală. Alții au spus că, confidențialitatea relației dintre medic și elev nu este respectată iar, în acest caz elevul ar fi expus.

6. Anexe

CHESTIONAR

Prezentul chestionar este realizat în cadrul proiectului „*Pubertatea și Adolescența*”, proiect ce vizează prevenirea abandonului școlar cauzat de sarcini nedorite prin educație sexuală și încurajarea unui comportament responsabil.

Proiectul este implementat de Fundația Agapedia și este finanțat de Fundația Telus International Romania.

Pentru a obține rezultate valabile, vă rugăm să ne furnizați răspunsuri oneste. Nu există răspunsuri bune sau rele, ci doar răspunsuri sincere.

Acest chestionar este confidențial, rezultatele finale fiind folosite doar în cadrul proiectului „Pubertatea și Adolescența”.

1. Date generale:

Gen: Feminin Masculin

Vârsta: _____

Clasa, Colegiu/Liceu: _____

2. Cu cine discuți despre.....?

Nr.	Subiecte	Părinții	Alte persoane din familie	Prietenii	Profesorii	Psiholog	Colegii	Alte persoane (te rugăm să le menționezi aici)
1.	Educație							
2.	Planuri de viitor							
3.	Prietenii sau colegii tăi							
4.	Stil de viață avut (program fitness, nutriție, igienă)							
5.	Debutul vieții sexuale							
6.	Sentimentele tale							

7.	Rezultatele la școală							
8.	Problemele pe care le ai							
9.	Felul în care îți petreci timpul							
10.	Pasiunile tale							

(te rugăm să bifezi varianta corespunzătoare, fără a sări peste vreun subiect menționat în tabelul următor)

4. Cum îți alegi prietenii?

(te rugăm să încercuiești variantele pe care le consideri cele mai importante)

- a. Criteriul sincerității
- b. Pasiuni comune
- c. Același cerc de prieteni
- d. Resurse financiare
- e. Altele, te rugăm să detaliezi _____

5. La cine apelezi în rezolvarea unor probleme personale?

(te rugăm să acorzi o notă de la 1 la 8 pentru fiecare categorie)

colegi	profesori	părinți	prieteni	colegul preferat	diriginte	psiholog	altcineva (cine?) _____

6. Care sunt valorile și prioritățile tale? Notează fiecare valoare și prioritate în funcție de importanța ei pentru tine.

(te rugăm să acorzi o notă de la 1 la 10 pentru fiecare dintre valori)

Nr.	Valori și priorități	Nota
1.	Onestitate	
2	Responsabilitate	
3.	Iubire	

4.	Libertate	
5.	Familie	
6.	Prieteni	
7.	Sănătate	
8.	Distracție	
9.	Carieră	
10.	Educație	

7. Care sunt pasiunile tale (Hobby-uri, dacă există)?

(te rugăm să le enumeri în ordinea importanței)

8. Urmărești pe internet vloggeri/youtuberi?

(te rugăm să le enumeri în ordinea importanței)

Da Nu Nu știu care este semnificația acestui termen

Dacă da, te rugăm să menționezi numele vlogului.

9. În ce domeniu vrei să te dezvolti? (te rugăm să numești domeniul)

10. Consideri că educația sexuală este necesară și importantă?

(te rugăm să bifezi o singură variantă de răspuns)

Da Nu Mi-e indiferent

11. Consideri că e necesar să fii bine informat asupra metodelor contraceptive?

(te rugăm să bifezi o singură variantă de răspuns)

Da Nu Mi-e indiferent

12. Ca surse de informare despre metodele contraceptive, preferi:

(te rugăm să bifezi variantele preferate de răspuns)

- Discuțiile cu ceilalți
- Emisiuni pe teme sexuale
- Reviste
- Forum-uri/site-uri
- Vizita la un cabinet de planning familial
- Altele, respectiv _____

14. Consideri că e necesar să fii bine informat asupra bolilor cu transmitere sexuală?

(te rugăm să bifezi o singură variantă de răspuns)

Da Nu Mi-e indiferent

15. Ca surse de informare despre bolilor cu transmitere sexuală, preferi:

(te rugăm să bifezi variantele preferate de răspuns)

- Discuțiile cu ceilalți
- Emisiuni pe teme sexuale
- Reviste
- Forum-uri/site-uri
- Vizita la un cabinet de planning familial de specialitate
- Altele, respectiv _____

Îți mulțumim și mult succes! ☺